

Universitätsbibliothek Wuppertal

Omnia Divini Platonis Opera

Plato

Basileae, 1551

Dialogus secundus (argumentum)

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-245](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-245)

eunq; in conuiuio superfertur, gustantq; illud antequam prioribus dapibus satis uescantur: ita & ipse, ut mihi uideor, prius quam inuenirem quod principio fuit propositum, quid ipsum uidelicet iustum sit, eo prætermisso ad considerandum me contuli, utrum prauitas sit & inscitia, siue sapientia uirtusq;. Ac postremo incidente oratione illa quæ asserebat, conducibiliorem iniustitiam esse quam iustitiam, non me continui, quin ab illo ad hoc descenderem. Quapropter mihi in præsentia ex hac disputatione contingit, ut nihil norim. Quando enim iustum qui sit ignoro, nullo pacto sciam, uirtus ne sit an contra, atq; utrum qui id possidet, beatus sit uel non beatus.

ARGVMENTVM MARSILII FICINI FLORENTINI
in secundum dialogum De iusto.

SECUNDVS Dialogus à trina exorditur diuisione bonorum. Bonum profecto idem est atque expetendum. Expetimus autem aliquid sui ipsius gratia tantum, ut uoluptates & gaudium. Aliquid alterius solum gratia, qualia quæcunque laboriosa sunt. Aliquid & gratia sui, & aliorum quæ inde sequuntur, ceu cognitionem ac prosperam ualitudinem. Iustitiam uero dicit, cum aliorum ex ea sequentium, tum uel maxime sui ipsius gratia expetendam. Sed antequam de iustitia perfecte quicquam definiatur, Glauco, quæ prætermissa sunt à Thrasymacho, pro iniustitiæ patrocini copiosius elegantiusq; prosequitur. Adde & modestius. Ait enim, non quia ita sentiat, sed ut prouocet Socratem ad iustitiam acrius defendendam, iniustitiam se laudaturum. Similia quædam habemus & in Gorgia. Post eum Adimantus, & primum pro iustitia uerba facit, præmia illi & humana tribuens & diuina. Vbi notabis religiosa quædam mysteria poetarum. Deinde nonnulla pro iniustitia adducit in medium, personam uidelicet & Socratis & Thrasymachi referens, addens etiam se non iustitiam uituperare uelle, sed quodammodo Socratem irritare. Optat autem laudes audire iustitiæ, quæ non ab externis, sed ab intrinseca iustitiæ natura ducantur, quales afferri ab alijs non consueuerint. Tu uero animaduerte non temere Platonem multa hic rursus ad poetas sacerdotesq; pertinentia posuisse. Ostendit enim in his sepe à poetis, sapius à malis sacerdotibus peccandi licentiam prouenire. Vbi gentium superstitiones irridet. Præterea haud ab re in his libris omnium sibi charissimis charissimas sibi personas inseruisse, Glauconem Adimantumq; fratres eius, patremq; Aristonem. Rursus Socratem nihil in omni eius uita propensius contemplatum, quam seclusis externis affectibus, quidnam sit, quidue faciat uirtus ipsa, uitiumq; in animo. Quod quidem & sponte & prouocatus deinceps de iustitia & iniustitia demonstrabit. Sed ego hic iniuste nimium prætermisi mirum illud iustitiæ præmium ex Musei mente adductum, perpetuam inquit ebrietatem. Quod quidem Musæus accepit ab Orpheo, id ipsum per Dionysii sacra significante. Hoc illi prophético simile: Inebriabor ab ubertate domus tuæ. Ebrietas ergo sit duplex. Altera quidem sub luna, Lethæo inducta potu: per quam anima extra se posita, & infra se posita obliuiscitur diuinorum circa terrena delirans. Altera uero super lunam neptæarea prouenies potione, per quam animus extra se positus, supra se positus, morborum mortalium obliuiscitur: suspiciensq; diuina quasi primo illorum splendore caligat: siue potius saporem gustans nouo quodam calore è priori habitu permutatur. Mox uero perspicue cernit gustatq; salubriter, immo uero nutritur. Profecto idea diuina per quam factus est animus, redeunti illabatur animo, ceu gustui sapor. Ab eo primum suauiter si quid alienum est diluit. Deinde penitus implet, magisq; implendo delectat. Tertio redigit in seipsam inestimabili uoluptate perfundens. Vbi animus ex anima primum factus est intellectus, ex intellectu denique deus. Neq; ulterius sicut prius sapit, neque quæ prius, sed sapit aliter atque alia. Et quemadmodum apud nos imaginatio uehemens mouet formatq; corpus, ita & ibi corpus subiectum animæ sensusq; eius à potentissima cogitatione mentis mouetur protinus & formatur, adeo ut ineffabili dulcedine mentis mirabiliter & sensus dulcescat & corpus. Sed iam ad iustitiam reuertamur. Hanc Socrates tanquam disputationis suæ finem atq; obiectum, per singula querens, quia difficile inueniretur in animo, prius querit in ciuitate, tanquam in ea manifestiorem futuram, ut per hanc demum animi iustitiam manifeste definiat. Vt autem iustitiam in ciuitate considerare queat, constituit ab initio ciuitatem, dicens primo quæ sit eius origo, scilicet indigentia mutua. Deinde quæ materia, scilicet res artesq; necessaria. Postremo quæ forma, uidelicet regula uictus, legitimaq; gubernatio. Et uideto quantum laudet uitam sobriam, quantum uituperet delicatam atque luxuriosam. Illa quidem sana atq; sufficiens, hæc autem insana & indigens plurimorum. Deniq; quum ob hanc nascatur bellum, opus est in eiusmodi ciuitate militibus. Quapropter ob diligentem militaris artis institutionem descendens, quot necessaria sint militi strenuo & custodi patriæ, accurate prosequitur. In omnibus uero memento, neminem ad diuersa aptissimum nasci posse. Ideoq; nullum diuersas artes exercere debere. Præsertim cum ex alterius opere, opus impediatur alterius. Oportere & unumquemq; artem suam statim a puero & per omnem uitam continue exercere. Præterea militem patriæ custodem talem & nasci & educari

debere, ut canum instar & erga notos sit mitis, & aduersus ignotos ferox, semperq; uigil & sagax. Proinde affectu Socrates principium cuiuslibet operis maximum quiddam esse, in tenera praesertim aetate facile utriusq; formabili. Idcirco futuros milites à teneris unguiculis & secundum animum primo per musicam, & secundum corpus deinde per gymnasticam rite format, sub musica comprehendens fabulas quoq; poeticas. Quas praecipit assidue puerorum auribus adhibere. Sed tales solum, quales ad militare studium quasi praeludia quaedam & prouocent & erudiant. Similiterq; ceteros his à pueritia fabulis iubet assuescere, quae studio potissimum futuro conducant. Contrarias uero longius arcet. Id uero maximum est praecipuum. Detestatur mox poeticam impietatem turpia de dijs fingentem. Atq; eiusmodi audiri fabulas prohibet. Subiungit geminas theologiae figuras. Primam, Deum omnino bonum esse, bonorumq; duntaxat causam. Mali uero nullius causam esse Deum. Item si quem Deus punit, punire gratia boni. Secundam uero, Deum esse penitus immutabilem, ex eo quod simplicissimus, potētissimus, optimus, sapientissimus. Quo fit, ut neget Deum aliquando quenquam fallere, uel fictis simulacris, uel signis atq; uerbis. Neq; enim in uarias mutatur formas, neq; cum non mutetur, simulat permutari. Conclude librum aurea quadam sententia. Mendacium maxime omnium & dijs & hominibus est odiosum. Quod si mendacium in sermone odiosum est, idq; simulacrum est mendacii ipsius quod est in animo, nimirum mendacium quod in animo est, & dijs & hominibus est admodum odiosum. Eiusmodi uero mendacium est ignorantia, per quam circa rerum ueritatem sibi met animus ipse mentitur. Quoniam uero ueritas ad id quod esse dicitur, spectat, ideoq; falsum ad non esse declinat, merito mendax quatenus in falsum labitur, eatenus in nihilum quoq; prolabitur.

SECUNDVS DIALOGVS

DE REPUBLICA

HAEC quum dixissem, à disputatione liberatum me esse putabam: uerum hoc, ut uidetur, prooemium modo fuit. Glauco enim & semper aliàs uir certe ad omnia fortissimus, & tunc quidem Thrasymachi de fatigationem haud probauit, sed dixit: Vtrum ô Socrates, nobis per sualisse uideri cupis, an reuera persuadere, quod omnino praestet iustum esse quam iniustum? Ego quidem, si in mea optione esset, reuera persuadere malle. Non igitur facis, inquit, quod uis. Dic enim mihi, uidetur ne tibi huiusmodi aliquid esse bonum, quod quidem eligeremus, haud certe quae ex eo sequantur cupientes, sed ipsum gratia ipsius amantes: quemadmodum gaudere, & uoluptates quaecunque sine nocumento sunt, & quae in posterum nihil praeter gaudium allaturae sint eas habenti. Mihi sane uidetur, inquam, esse aliquid tale. Quid autem? Est ne aliquid quod & ipsum gratia ipsius, & eorum quae ab eo fluunt, amemus? Quemadmodum sapere, uidere, ualere, haec enim huiusmodi propter utrumq; eligimus. Certe, inquam. Tertium autem uides, inquit, genus boni, in quo est exerceri, male ualentem curari, medicationemq; & pecuniariam exercere? Haec utiq; laboriosa fatemur esse, prodesse autem nobis. Et ipsa quidem sui gratia nunquam expeteremus, sed quaestus & aliorum quae ab eis proficiuntur gratia. Est hoc plane, inquam, genus tertium. Quid tum? In quonam istorum, inquit, iustitiam ponis? Mea quidem sententia in pulcherrimo, quod tam propter seipsum quam propter ea quae efficit, ab eo qui beatus sit futurus expetitur. Haud ita multis uidetur, sed laboriosi generis esse, quod quidem propter praemia & honores & gloriam sit expetendum, propter seipsum autem tanquam difficile fugiendum. Noui equidem isthuc multis uideri, quod circa iam pridem à Thrasymacho quasi tale quiddam sit, uituperatur: iniustitia uero laudatur. Sed ego hebes sum, ut uideor. Age itaque & me audi, inquit, si tibi quoq; haec uideantur. Thrasymachus nempe prius quam oportet tanquam serpens carminibus delinitus abs te fuisse uidetur. Mihi autem nondum ex sententia demonstratio utriusque euenit. Cupio enim audire quid sit utriusq;, & qualem uim habeat ipsum secundum seipsum existens in animo: praemia uero & quae ex ipsis proueniunt, mittere. Sic igitur faciam, si & tibi placet. Renouabo equidem Thrasymachi orationem, & primum dicam quale quid iustitiam esse dicant, & unde exortam fuisse uelint. Secundo uero loco, omnes quicunque iustitiam colunt, inuitos quodammodo eam sequi, tanquam rem necessariam, sed non bonam. Tertio, merito id agere. Multo ergo melior iniusti uita quam iusti, ut tradunt. Mihi quidem, ô Socrates, non ita uidetur. Ambigo tamen plerumq;, quia obtundor quotidie

Thrasym